

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет

Кафедра політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана  
філософського факультету  
Комаха Л.Г.

«\_\_\_»  
2017\_\_ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

*ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА*

для студентів

галузь знань **0301 Соціально-політичні науки**  
напрямок підготовки **6.03010401 Політологія**  
освітній рівень **Бакалавр**  
вид дисципліни **Вибіркова**

Форма навчання	<b>денна</b>
Навчальний рік	<b><u>2017/2018</u></b>
Семестр	<b>7</b>
Кількість кредитів ECTS	<b>2</b>
Мова викладання	<b>українська</b>
Форма заключного контролю	<b>залік</b>

Викладачі: Федірко Іван Павлович, к.ф.н., доцент кафедри політології

Пролонговано: на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_) «\_\_» 20\_\_ р.  
(підпис, ПІБ, дата)

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_) «\_\_» 20\_\_ р.  
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2017

Розробник: Федірко І.П., *к.ф.н., доцент кафедри політології*

Затверджено  
« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Зав. кафедри політології  
\_\_\_\_\_ ( Цвях В.Ф.)

Протокол № \_1\_\_ від «\_29\_\_» серпня 2017-  
р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від « \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 201\_\_ року №\_\_  
Голова науково-методичної комісії \_\_\_\_\_ (Маслікова І.І.)

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

## ВСТУП

**1. Мета дисципліни** –забезпечення стійкої системи знань про політичну культуру як соціальний феномен, зміст сучасних досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених про формування та вплив політичної культури на соціально-політичні процеси, що дозволить студентам вільно орієнтуватися в реальних процесах функціонування різних політичних систем.

### **2. Вимоги до навчальної дисципліни:**

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають знати характеристику розвитку вітчизняної й зарубіжної політичної думки, сутність та основні чинники впливу на політичне життя, політичних відносин і процесів, суб'єктів і об'єктів політики.

2. **Вміти** аналізувати інформацію щодо феноменів та явищ політичного життя, культурних процесів та подій; застосовувати основні терміни, категорії і класифікації політології в аналізі соціально-культурних явищ та процесів; виявляти сучасні тенденції співіснування різних типів політичної культури в умовах глобалізації та міжкультурного діалогу, прогнозувати перспективи їх розвитку з урахуванням особливостей перебігу політичних процесів в умовах глобалізації;

3. **Володіти навичками** наукового дослідження та використання інформації; критичного ставлення та прогнозування стосовно соціально-політичних подій та явищ; використання іншомовних фахових соціально-політичних інформативних джерел.

**3. Анотація навчальної дисципліни:** дисципліна «*Політична культура*» належить до переліку дисциплін вибору студента та викладається у 7 семестрі бакалаврату в обсязі 72 год. ( 2 кредити ECTS ), зокрема, лекцій -17год., самостійна робота – 55 год. Визначаються предмет, завдання, теоретичні основи, методології, основні напрямки та проблематика сучасних досліджень сутності, структури та функцій політичної культури, базових цінностей та ціннісних орієнтацій громадян в різних типах культури. З'ясовуються соціокультурні засади політики і політичного життя суспільства та досліджується соціокультурна динаміка суспільно-політичного життя, приділяється увага проблемам формування політичної свідомості і політичної культури в умовах трансформації й глобалізації соціально-політичних відносин. Здійснюється порівняльний аналіз різних типів політичної культури, визначаються основні актуальні проблеми формування політичної культури в сучасній Україні.

**4. Завдання (навчальні цілі)** – надати студентам цілісну систему знань про сучасні вітчизняні й зарубіжні дослідження, основну проблематику, дослідницькі підходи та методології вивчення різноманіття політичних культур шляхом їхньої типологізації. В результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й засвоїти та використовувати ці знання у своїх самостійних дослідженнях різних типів політичної культури, вмюючи надавати експертну оцінку складним політичним явищам країн сучасного світу.

### **5. Результати навчання:**

*В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен*

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	<b>Знати:</b>			
1.1	предмет, методи, теоретичні основи політичних досліджень, що склалися в політології.	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота	10

1.2	основну проблематику новітніх досліджень політичної культури та критично осмислювати ці питання	Лекція, самостійна робота	Експрес контроль	10
1.3	принципи аналізу типів політичної культури	Лекція самостійна робота	Письмова контрольна робота	10
1.4	політичні цінності та орієнтації громадян в сучасній Україні	Лекція самостійна робота	Експрес контроль	10
	<b>Вміти:</b>			
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури із тематики політичної культури	Консультація, самостійна робота	Усні доповіді, презентація самостійного дослідження	5
2.2	Пояснювати критерії типології та основні характеристики сучасних політичних культур	Консультація, самостійна робота	Експрес контроль	5
2.3	Здійснювати дослідження політичних цінностей та ціннісних орієнтацій громадян України	Консультація, самостійна робота	Експрес контроль	5
2.4	Здійснювати експертну оцінку процесів формування політичної культури в сучасній Україні	Консультація, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження	5
2.5	виявляти причини розбіжності політичної культури різних верств суспільства	Консультація, самостійна робота	Експрес контроль	5
2.6	готувати рекомендації та матеріали для громадськості	Консультація, самостійна робота	Текст рекомендацій	5
	<b>комунікація:</b>			
3.1	Використовувати порівняльний аналіз вітчизняних та зарубіжних досліджень політичної культури	Консультація, самостійна робота	Усні доповіді, текст рекомендацій	5
3.2	презентувати результати проведених досліджень політичної культури та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей та повідомлень	Консультація, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	5
3.3	вести полеміку стосовно питань політичної культури в умовах глобалізації та міжкультурного діалогу	Консультація, самостійна робота	Дискусії	5
	<b>Автономність та відповідальність:</b>			
4.1	Самостійно та критично опрацьовувати літературу із тематики політичної культури, вільно володіти методами аналізу та синтезу наукової інформації	Самостійна робота	Усні доповіді, дискусії	5

4.2	Вирішувати самостійно комплексні завдання, пов'язанні із верифікацією результатів існуючих досліджень, та порівнювати їх із результатами власне проведених досліджень цінностей політичної культури	Самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	5
4.3	нести відповідальність за достовірність проведених досліджень і пояснень особливостей формування політичної культури	Самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження	5

**Структура курсу:** курс складається з *двох* змістових частин. Заняття проводяться у вигляді лекцій. Завершується дисципліна заліком.

*Перша частина* присвячена теоретико-методологічним засадам дослідження політичної культури.

*Друга* – аналізу типології політичної культури, ціннісних орієнтацій та політичної поведінки.

#### **Схема формування оцінки:**

У змістову частину 1 (ЗЧ1) входять теми 1-4, а у змістову частину 2 (ЗЧ2) – теми 5-8. Обов'язковим для заліку є відвідування лекцій та написання письмових контрольних робіт.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх тем двох змістових частин та виконання самостійних робіт впродовж семестру.

*Оцінювання за формами контролю:*

	<b>ЗЧ I</b>		<b>ЗЧ II</b>	
	<i>Min.</i> – 24 балів	<i>Max.</i> – 40 балів	<i>Min.</i> – 24 балів	<i>Max.</i> – 40 балів
Завдання для самостійного опрацювання	12	20	12	20
Письмова контрольна робота 1	12	20		
Письмова контрольна робота 2			12	20

При контролі виконання завдань для **самостійного** опрацювання оцінці можуть підлягати: самостійне опрацювання першоджерел; написання рефератів, есе, підготовка індивідуальних творчих робіт.

Самостійна робота студентів оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів протягом однієї змістової частини.

По завершенні вивчення кожної змістової частини студент пише **письмову контрольну роботу**, яка оцінюється від 0 до 20 балів кожна.

**Підсумковий** контроль знань студентів проводиться у формі письмового заліку (письмова контрольна робота). Студент отримує у свій актив певну суму балів (залежно від ступенів якості відповіді), яка додається до балів, набраних студентом за результатами поточного контролю.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів та підсумкової контрольної роботи. Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж *критично-розрахунковий мінімум* – **40 балів** для допуску до заліку обов'язково пишуть **комплексну семестрову контрольну роботу**, яка включає увесь пройдений матеріал і оцінюється у **59 балів**. Рекомендований мінімум для допуску до заліку – **48 балів**.

#### *Показники оцінювання знань:*

	<b>Семестрова кількість балів</b>	<b>ПКР (підсумкова контрольна робота) /залік</b>	<b>Підсумкова оцінка</b>
<i>Мінімум</i>	<b>48</b>	<b>12</b>	<b>60</b>
<b>М</b> Максиму	<b>80</b>	<b>20</b>	<b>100</b>

#### **Шкала відповідності:**

<b>Відмінно / Excellent</b>	<b>90-100</b>
<b>Добре / Good</b>	<b>75-89</b>
<b>Задовільно / Satisfactory</b>	<b>60-74</b>
<b>Незадовільно / Fail</b>	<b>0-59</b>
<b>Зараховано /Passed</b>	<b>60-100</b>
<b>Не зараховано / Fail</b>	<b>0-59</b>

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин	
		Лекції	Самостійна робота
<i><b>Частина 1. Методологія досліджень політичної культури</b></i>			
1	<b>Тема 1.</b> Концепції політичної культури в зарубіжній та вітчизняній політології	2	7
2	<b>Тема 2.</b> Сутність, структура та функції політичної культури	2	6
3	<b>Тема 3.</b> Політична свідомість як компонент політичної культури	2	6
4	<b>Тема 4.</b> Базові цінності політичної культури	1	6
	<b>Письмова контрольна робота 1</b>	1	
<i><b>Частина 2. Типологія політичної культури</b></i>			
5	<b>Тема 5.</b> Ліберально-демократична політична культура	2	6
6	<b>Тема 6.</b> Політична культура авторитарного суспільства	2	6
7	<b>Тема 7.</b> Політико-ідеологічні засади тоталітаризму	1	6
8	<b>Тема 8.</b> Політичні цінності, ціннісні орієнтації та політична поведінка	1	6
9	<b>Тема 9.</b> Актуальні проблеми формування політичної свідомості й політичної культури в сучасній Україні	2	6
	<b>Підсумкова контрольна робота 2</b>	1	
	<b>ВСЬОГО</b>	<b>17</b>	<b>55</b>

Загальний обсяг **72 год.**, в тому числі:

Лекцій **–17 год.**

Самостійна робота – **55 год.**

**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:**

***Основна:***

1. Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. – К., 2002.
2. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд.: Б.І.Білик, Ю.А.Горбань, Я.С.Калакура та ін.; За ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. – К.: Вища шк., 2000. – 607 с.
3. Історія української культури. У п'яти томах. – К., Наукова думка, 2011.
4. Консерватизм: Антологія, 2-ге вид. / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К.: Смолоскип, 2008. – 788 с.

5. Кремень В.Г. Україна: ідентичність у добу глобалізації (начерки метадисциплінаоного дослідження) / В.Кремень, В.Ткаченко. – 2-ге вид. допов. – К.: Т-во «Знання» України, 2013. – 471 с.
6. Кресіна І.О. Українська національна свідомість і сучасні політичні процеси: Етнополітологічний аналіз. – К.: Вища школа, 1998. – 392с.
7. Людина і культура в умовах глобалізації //Зб. наукових статей. – К.: Видавець ПАРАПАН, 2003. – 400 с.
8. Молдован В.В., Чулінда Л.І. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина: навчальний посібник – К.: «Центр учбової літератури» 2012. – 206 с.
9. Націоналізм: Антологія, 2-ге вид. / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К.: Смолоскип, 2006. – 684 с.
10. Пахомов Ю.Н. Идентичности и ценности в эпоху глобализации / Пахомов Ю.Н., Брожик Л.Л., Гальчинський А.С. и др. под ред. Ю.Н.Пахомова – К., Наукова думка, 2013. – 602 с.

***Додаткова:***

1. Алмонд Г. Гражданская культура. Политические установки и демократии п'яти націй // Мухтаев Р.Г. Політологія. Хрестоматія. – М., 2000.
2. Бебик В.М., Головатий М.Ф., Рехкало В.А. Політична культура сучасної молоді. – К., 1998.
3. Богуцький Ю.П., Андрущенко В.П., Безвершук Ж.О., Новохатько Л.М. Українська культура в Європейському контексті / За ред. Ю.П. Богуцького. – К.: Знання, 2007. – 679.
4. Бойко О.Д. Політичне маніпулювання. Навч. посібник. – К., «Академвидав» 2010. – 432 с.
5. Василь Л. Культура. Ідеологія. Політика. – К., 1997.д.
6. Вебер М. Покликання до політики // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. О. Погорілий. – К.: Основи, 1998. – С. 173-191.
7. Возняк С.М., Кононенко В.І., Кононенко І.В. та ін. Духовні цінності українського народу – Київ-Івано-Франківськ, 1999.
8. Гальчинський А.С. Суперечності реформ у контексті цивілізаційного процесу. – К., 2001.
9. Гордієнко А.Т., Пазенок В.С. Ситниченко Л.А. Ціннісні орієнтації (Аналіз соц.-філос. Концепцій Заходу 80-90-х років) – К., 1995.
10. Каннеті Е. Маса і влада. пер. з нім. О.Логвиненко. – К., 2001. – 416 с.
11. Кара-Мурза С.Г. Манипуляция сознанием. – К., 2001. – 445 с.



12. Козловський П. Постмодерна культура: суспільно-культурні наслідки технічного розвитку//Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. – К., 1996.
13. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К., 1996.
14. Лібералізм: / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К.: Смолоскип, 2002. – 1126 с.
15. Нагорна І.П. Політична культура українського народу. Історична ретроспектива і сучасність. – К., 1998.
16. Політична культура: теорія, проблеми, перспективи. – К.: Видавець ПАРАПАН, 2004. – 224 с.
17. Політологія: підручник / В.Ф.Цвях, О.В.Батрименко, В.П.Горбатенко та ін.; за заг. ред. В.Ф.Цвяха, О.В.Батрименка. – Видавничо-поліграфічний цент «Київський університет», 2010. – 671 с.
18. Сас П.М.. Політична культура українського суспільства ( кінець XVI – перша половина XVII ст.): Навч. посібник. – К., 1998.
19. Семенченко Ф.Г. Політична діяльність: аксіологічний вимір: Монографія. – К.: ТОВ Видавн. – поліграфічний дім «Формат» 2011. – 304 с.
20. Токвіль А. Про демократію в Америці. – К., 1999.
21. Шестопал Е.В. Личность и политика. – М., 1988.
22. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія. Підручник – К.: Видавничо-поліграфічний цент «Київський університет», 2010. – 671 с.
23. Шумпетер Й. Капіталізм, соціалізм і демократія. – К., 1995.